

6 Νοεμβρίου 2014

«Μετά το Τείχος / After the Wall»

[/ Πεμπτούσια](#)

Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ
μεγάλα κ' υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη.
Και κάθομαι και απελπίζομαι τώρα εδώ.
Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η τύχη·
διότι πράγματα πολλά έξω να κάμω είχαν.
Α όταν έκτιζαν τα τείχη πώς να μην προσέξω.
Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον.
Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμον έξω.

Κ.Π. Καβάφης, Τείχη, (Από τα Ποιήματα 1897-1933, Ίκαρος 1984)

Ήταν 9 Ιανουαρίου 1989, όταν έπεσε το Τείχος του Βερολίνου, το Τείχος του Αίσχους. Επρόκειτο για ένα γεγονός με τεράστια σημασία, που άλλαξε τη ροή της παγκόσμιας σημασίας. Εικοσιπέντε χρόνια μετά, μία εκδήλωση μας καλεί να το «ακούσουμε» και πάλι. Αυτή τη φορά στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, μπροστά από το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης (στις 7, 8 και 9 Νοεμβρίου) και στη συνέχεια στο προαύλιο του Goethe Institut Θεσσαλονίκης. «Το Τείχος του Βερολίνου απέκτησε την ώρα της καταστροφής του φωνή», με αυτά τα λόγια περιγράφει ο καλλιτέχνης-κινηματογραφιστής Lutz Becker, την ηχητική του εγκατάσταση με τίτλο «Μετά το Τείχος/ After the Wall».

Η πτώση του Τείχους, ήταν ένα γεγονός με πολιτική πρώτιστα σημασία. Ο Lutz Becker, εικοσιπέντε χρόνια μετά, φέρνει στην επιφάνεια, μία άλλη πτυχή του θέματος που ίσως δεν την είχαμε φανταστεί: μας δίνει τη δυνατότητα να ακούσουμε τους ήχους των «τειχοκόπων», όπως τους ονομάζει. Πρόκειται για αυτούς που λάξευσαν την επιφάνεια του τείχους στο σύνολό της. Αυτοί οι ήχοι αποτέλεσαν και το αντικείμενο του έργου του Lutz Becker, το οποίο καταγράφηκε και πρωτοπαρουσιάστηκε στην έκθεση «After the Wall», στο Moderna Museet στην Στοκχόλμη, το 1999. Το τεράστιο μπετόν λειτούργησε ως συμπαγής μάζα, με την δικιά του ακουστική και τη δικιά του ηχώ, μέσα από το σφυροκόπημα.

Τα ηχητικά αποσπάσματα προέρχονται από διάφορα σημεία του τείχους, όπως η πλατεία Potsdamer, η Invalidenstrasse, η Πύλη του Βρανδεμβούργου και το πλέον γνωστό Checkpoint Charlie, μεταξύ άλλων. Με ήχο αποτυπώνεται ακόμη και η νύχτα στο Τείχος.

«Ο γερμανικός λαός, όπως και άλλοι λαοί της Ευρώπης, βίωσε την πτώση του τείχους του Βερολίνου τον Νοέμβριο του 1989 ως το σύμβολο μιας νέας αρχής, μιας μοναδικής στιγμής ελπίδας για ένα μέλλον, όπου η απρόσκοπτη επικοινωνία και η ελευθερία κινήσεων θα αποτελούσαν φυσικά δικαιώματα όλων. Αυτό το ιστορικό δίδαγμα φάνηκε ξεκάθαρο τότε σε όλους, όμως νέα τείχη εξακολουθούν να εγείρονται ενώ τα παλιά συντηρούνται και επεκτείνονται», γράφει ο Lutz Becker. Αναφερόμενος στην ανέγερση τειχών και περιφράξεων ανά τον κόσμο σήμερα, σημειώνει ως χαρακτηριστικά παραδείγματα την Κύπρο, την Ιρλανδία, την Παλαιστίνη κ.ά.

«Τα τείχη, όπως κι ο πόλεμος, αποτελούν μια μορφή βίας: παγώνουν κάθε αναγκαία εξέλιξη στην κοινωνική και πολιτική σφαίρα και παρεμβαίνουν βίαια στην ίδια την ύπαρξη του άμαχου πληθυσμού, που ζει έγκλειστος εντός αυτών των εδαφών. Τα τείχη λειτουργούν μεταφορικά ως μια μορφή εξουσίας, αλλά και έκφρασης παρανοϊκών φαντασιώσεων και σχεδίων... Για να αιτιολογηθεί η μόνιμη

ύπαρξη των τειχών, επιστρατεύεται ένα συνεχές μπαράζ προπαγάνδας, η οποία πάντοτε συντηρεί και επαναφορτίζει την ψυχολογική ένταση, που με τη σειρά της ενισχύει τη συμβολική σημασία του τείχους ως ένα «ταμπού». Τα πολιτικά τείχη σηματοδοτούν ένα ρήγμα στην ιστορία του ανθρώπου, είναι τα συμπτώματα της οξείας ανεπάρκειας του ανθρώπινου γένους».

Κατερίνα Χουζούρη